

การส่งเสริมการจัดตั้งป่าชุมชน ตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

จัดตั้งป่าชุมชน ปี 2543 - 2562

- ป่าชุมชน 15,337 แห่ง
- ชุมชนมีส่วนร่วม 17,442 หมู่บ้าน
- เนื้อที่ 7.63 ล้านไร่

ป่าชุมชนตาม ม.99 และ ม.100
ตาม พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. 2562

- ป่าชุมชน 11,327 แห่ง
- ชุมชนมีส่วนร่วม 13,028 หมู่บ้าน
- เนื้อที่ 6.29 ล้านไร่

เป้าหมาย 5 ปี
(พ.ศ. 2563 - 2567)

- ป่าชุมชน 15,000 แห่ง
- ชุมชนมีส่วนร่วม 18,000 หมู่บ้าน
- เนื้อที่ 10 ล้านไร่

ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเสนอแผน
จัดการป่าชุมชนต่อคณะกรรมการป่าชุมชน
ประจำจังหวัดพิจารณาอนุมัติภายใน 2 ปี
นับแต่วันที่ระเบียบฯ มีผลใช้บังคับ

ความสำคัญของการจัดตั้งป่าชุมชน

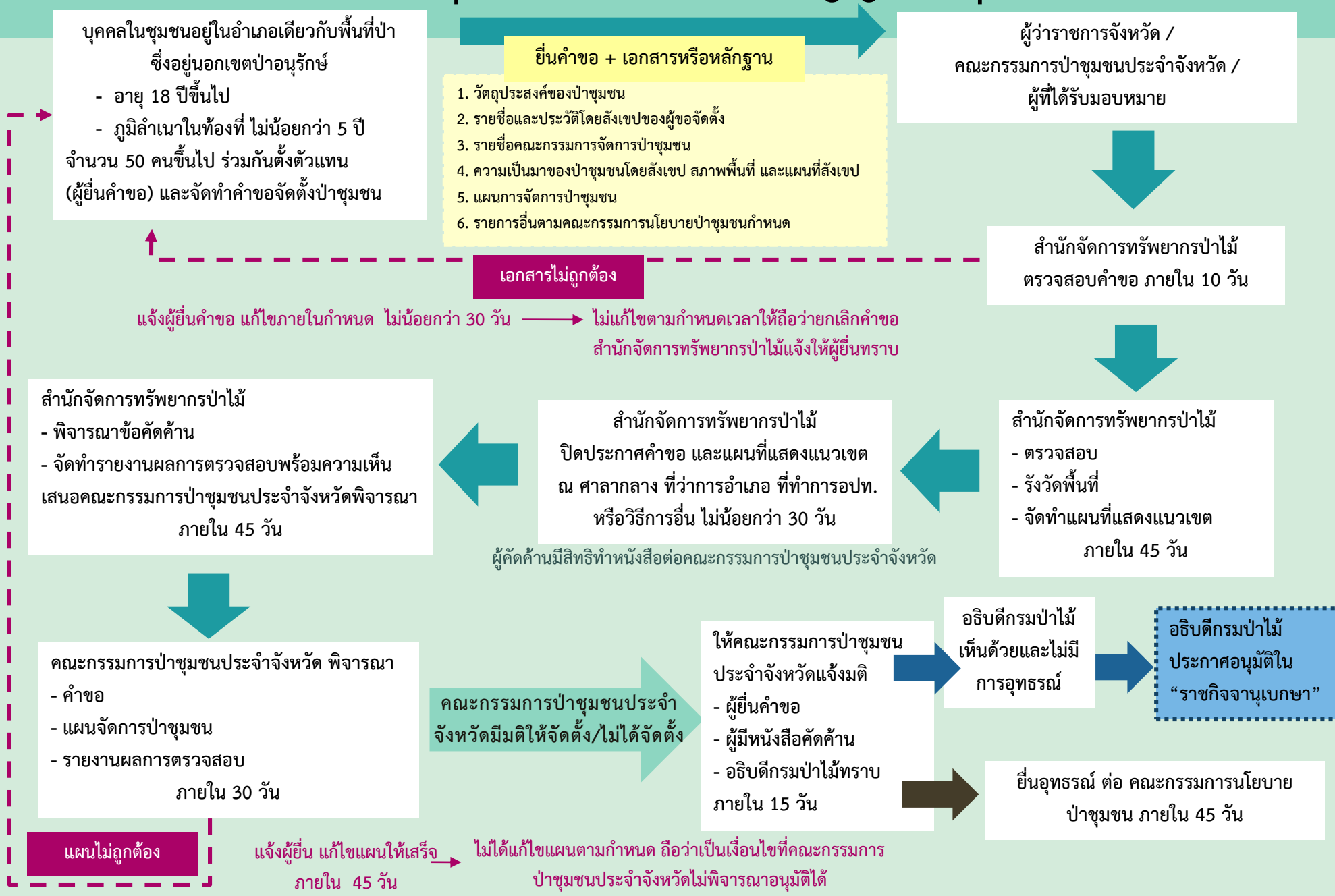
เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้ร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืนในรูปแบบป่าชุมชน

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งป่าชุมชน

1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
2. การฟื้นฟูพื้นที่ป่าในเขตป่าชุมชนโดยการปลูกป่าทดแทน
3. การเสริมสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนในการจัดการป่าชุมชน
4. การส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลายของชุมชนในการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา การควบคุมดูแล และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน
5. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน

ขั้นตอนการจัดตั้งป่าชุมชน ตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

แผนจัดการป่าชุมชน

แผนจัดการป่าชุมชนที่จัดทำขึ้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน มีการกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์ หรือบริเวณเพื่อการอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสภาพความอยู่ของประชาชนในชุมชน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงแผนและวิธีดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา หรือควบคุมดูแลสภาวะแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนอย่างยั่งยืน โดยต้องไม่ทำให้เกิดการสูญเสียสภาพความเป็นป่าทั้งในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

การจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

ข้อห้ามในการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน

ห้ามทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ถาวร หรือกิจการเกษตรกรรมอื่น ที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด

เว้นแต่ การทำวนเกษตรร่วมกันของสมาชิกป่าชุมชนให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่ได้ ระบุพื้นที่ รูปแบบการดำเนินการ และมาตรการระมัดระวังผลกระทบต่อระบบนิเวศ ไว้ในแผนจัดการป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชนนั้นได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ป่าชุมชนประจำจังหวัดแล้ว

กรณีพื้นที่ป่าชุมชนมีสภาพเป็นป่าพรุ ห้ามขุดคลองระบายน้ำออกจากป่าพรุ หรือก่อสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำทำให้เส้นทางน้ำตามธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไป จนเกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศ

การกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชน และสัดส่วนการประโยชน์

ป่าชุมชน 3 ขนาด

1. ป่าชุมชนขนาดเล็ก

ได้แก่ ป่าชุมชนที่มีเนื้อที่**ไม่เกิน 500 ไร่**

2. ป่าชุมชนขนาดกลาง

ได้แก่ ป่าชุมชนที่มีเนื้อที่**มากกว่า 500 ไร่ แต่ไม่เกิน 3,000 ไร่**

3. ป่าชุมชนขนาดใหญ่

ได้แก่ ป่าชุมชนที่มีเนื้อที่**มากกว่า 3,000 ไร่ขึ้นไป**

ในกรณีที่มีการกำหนดบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์**ไม่เกิน**

ร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน

ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์**ไม่เกิน**

ร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน แต่ต้อง**ไม่เกิน 1,000 ไร่**

ให้มีบริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์**ไม่เกิน**

ร้อยละ 40 ของพื้นที่ป่าชุมชน แต่ต้อง**ไม่เกิน 2,000 ไร่**

การกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชนให้
พิจารณาความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ ขนาดของ
ชุมชน และศักยภาพของชุมชนที่มีความสามารถในการ
จัดการป่าชุมชนนั้นด้วย

การจัดทำแนวเขตและแบ่งบริเวณการใช้ประโยชน์ป่าชุมชน

เจ้าหน้าที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้

แจ้งประสาน
กำหนดเป้าหมาย

ประธานกรรมการจัดการป่าชุมชน

หรือผู้นำตรวจ

เจ้าหน้าที่รังวัด

ลงพื้นที่ป่าชุมชน

คณะเจ้าหน้าที่ / ผู้นำตรวจ

ทำการรังวัด / สอบทานแนวเขต /
กำหนดสัดส่วนพื้นที่บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

จัดทำรายงานตรวจสอบพื้นที่ร่วมกัน

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้

จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตป่าชุมชน และ
พื้นที่บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์
มาตราส่วน 1:4,000 และ 1:50,000

เจ้าหน้าที่สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ / ศูนย์ป่าไม้ / คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน / สมาชิกป่าชุมชน

- จัดทำป้าย
- แสดงแนวเขตป่าชุมชน
 - แสดงพื้นที่บริเวณเพื่อการอนุรักษ์
 - แสดงพื้นที่บริเวณเพื่อการใช้ประโยชน์

สิ่งที่ดีขึ้นเมื่อมีพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562

1. เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีแนวทางปฏิบัติชัดเจน
2. มีกฎหมายรองรับคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ทำให้มีหน้าที่และอำนาจชัดเจน ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างชุมชนและหน่วยงานของรัฐ
3. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีสิทธิ์ใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน ทำให้เพิ่มรายได้ในครัวเรือน รวมถึงลดค่าใช้จ่าย ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น
4. ป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 ไม่มีวันหมดอายุโครงการ เว้นแต่มีคำสั่งเพิกถอน
5. สามารถขยายการจัดตั้งป่าชุมชนเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่เป้าหมายเพิ่มที่ป่า 40%

พ.ร.บ.ป่าชุมชน พ.ศ. 2562 มาตรา 104

ต้องดำเนินการออกกฎหมายอนุบัญญัติให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี โดยดำเนินการ ดังนี้
อนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562
มีจำนวนทั้งสิ้น 33 ฉบับ ประกอบด้วย

1. พระราชกฤษฎีกา	จำนวน 1 ฉบับ
2. กฎกระทรวง	จำนวน 2 ฉบับ
3. ระเบียบประธานกรรมการนโยบายป่าชุมชน	จำนวน 1 ฉบับ
4. ระเบียบคณะกรรมการสรรหา	จำนวน 1 ฉบับ
5. ระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน	จำนวน 17 ฉบับ
6. ประกาศคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน	จำนวน 1 ฉบับ
7. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จำนวน 2 ฉบับ
8. ระเบียบกรมป่าไม้	จำนวน 8 ฉบับ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จำนวน 6 ฉบับ

1. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการจัดแจ้งเป็นเครือข่ายป่าชุมชนระดับจังหวัด พ.ศ. 2562 (ตามมาตรา 4)
(ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ 28 ม.ค. 2563)
2. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการจัดแจ้งเป็นองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. 2562 (ตามมาตรา 4)
(ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ 28 ม.ค. 2563)
3. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ (ตามมาตรา 4)
ตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 (ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ 12 ก.พ. 2563)
4. ระเบียบคณะกรรมการสรรหา ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และการเสนอรายชื่อบุคคลเป็นกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน พ.ศ. 2563 (ตามมาตรา 12)
(ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ 29 เม.ย. 2563)
5. ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการจัดทำแผนที่แสดงแนวเขตป่าชุมชน พ.ศ. 2563 (ตามมาตรา 35)
6. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการกำหนดรูปแบบบัตรประจำตัวกรรมการ
จัดการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน พ.ศ. 2563
(ตามมาตรา 71)

รอประกาศในราชกิจจานุเบกษา จำนวน 9 ฉบับ

1. ร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และการแต่งตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นกรรมการในคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด พ.ศ. (ตามมาตรา 24)
2. ร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนว่าด้วยการกำหนดขนาดของพื้นที่ป่าชุมชนและสัดส่วนการใช้ประโยชน์ภายในพื้นที่ป่าชุมชน พ.ศ. (ตามมาตรา 31)
3. ร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน พ.ศ. (ตามมาตรา 28)
4. ร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยการจัดทำแผนจัดการป่าชุมชน พ.ศ. (ตามมาตรา 17)
5. ร่างระเบียบประธานกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอย่างอื่นของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด และคณะอนุกรรมการ พ.ศ. (ตามมาตรา 20)

รอประกาศในราชกิจจานุเบกษา จำนวน 9 ฉบับ (ต่อ)

6. ร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยสมาชิกป่าชุมชนและกรรมการจัดการป่าชุมชน พ.ศ. (ตามมาตรา 42)
7. ร่างระเบียบคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งและขยายเขตป่าชุมชน พ.ศ.
8. ร่างกฎกระทรวงกำหนดพื้นที่ให้เป็นเขตป่าอนุรักษ์ พ.ศ. ... (ตามมาตรา 4)
9. ร่างกฎกระทรวงกำหนดไม้ทรงคุณค่า พ.ศ. (ตามมาตรา 4)

